

Literarna dela

Franc Tušek
Ladi Trojar

Franc Tušek

Krvavice

Janko in Peter sta upokojenca. Živita v mestu in kot soseda si prosti čas, ki ga imata na pretek, zapolnujeta z lovom. Oba sta namreč strastna lovca. Tudi večkrat na teden, enkrat pa prav zagotovo, oblečeta lovsko uniformo in se odpravita na lov. Najraje zahajata skozi Brinje, raztreseno hribovsko vas, na Pusti vrh. To področje je za lovce prava poslastica. Srne, zajci, jeleni, gamsi – vsega je dovolj v teh prostranih gozdovih.

Na svojih lovskih pohodih se Janko in Peter redno oglasita pri Lovretovih v Brinju. Na tej gostoljubni kmetiji se odpočijeta, popijeta kozarček žganja in povesta kakšno zanimivost iz doline.

Tudi tistega mrzlega zimskega jutra sta se zgodaj odpravila od doma. Ker sta načrtovala, da se bosta vrnila šele zvečer, sta s seboj vzela malico. Strpala sta jo v nahrbtnik in Janko si ga je optal prek ramen. Sneg jima je škripal pod čevlji in mrzel veter jima je vel okrog ušes. Po dobri uri peščenja sta že stala pred Lovretovo kmetijo. V hlevu je gorela luč in brnel je molzni stroj.

"Lovreška šele molze," je ugotovil Peter in pogledal na uro. "Pol osmih," je polglasno zabrundal.

"Včeraj so klali," je spregovoril Janko ter pokazal na stol za klanje prašičev in okrvavljeni sneg ob njem. "Pojdiva pogledat, ali so naredili kaj klobas," se je obrazil.

Vstopila sta v hišo in Janko je v veži odložil nahrbtnik. V nos jima je udaril vonj po mesu in krvavicah. Šla sta v kuhinjo, prižgala luč in se usedla za mizo. V štedilniku je močno gorelo, na njem pa je stal z vodo napolnjen lonec.

"Nikjer nobenih klobas, niti mesa," se je Peter čudil lepo pospravljeni kuhinji.

"Čakaj, bom pa jaz v shrambo pogledal," je dejal Janko.

Kmalu se je vrnil s pekačem, v katerem so bile tri krvavice in žlica masti. Odprl je razgreto pečico in pekač porinil vanjo.

"Madonca, Janko, ti si pa kar preveč domač," se je hahljal Peter.

Odprla so se večna vrata in zaslišali so se koraki. V kuhinjo je stopila Lovreška.

"A vidva sta! Sem se že bala, da so kakšni lopovi. Mesar je sinoči do polnoči delal pečenice, pa sem danes bolj pozna. Otroci so šli v šolo, Janez pa je šel v dolino po opravkih," je hitela pripovedovat in na mizo že postavila steklenico žganja.

"Ja, veš, Pavla," se je Janko obrnil k Lovreški, "včeraj niste praznovali le pri vas. Tudi midva s Petrom sva kupila težkega prašiča in prav včeraj smo ga spravili na oni svet. Naredili smo precej krvavic, pa sva ti jih nekaj prinesla za pokušnjo. Ker je bil pekač tu na mizi, sem jih dal kar ogret v pečico."

"O lepo, lepo, da sta se spomnila na mene, zelo lepo," se je Pavla veselo zasmejala. Odprla je pečico in potegnila pekač iz nje.

"Glej, glej, kako lepe krvavice! Pa kako lepo so zašpiljene! Že po tem se vidi, da sta imela dobrega klavca."

Krvavice je obrnila, da se ne bi prismodile, in jih porinila nazaj v pečico.

"Blažev Miha nama je zaklal," je pojasnil Janko. "Daleč naokrog je priznan za najboljšega klavca. Res hitro in dobro opravi vso stvar."

"No, saj tudi Tine, ki kolje pri nas, ni slab. Moti me to, ker je včasih prav preveč površen. Pa kaj hočeš! Danes klavcev manjka in lahko si zadovoljen, da sploh koga dobiš."

Pavla je vstala, nalila vsakemu še kozarček žganja, nato pa potegnila krvavice iz pečice.

"So že dobre," je dejala in jih razrezala. Kar v pekaču jih je postavila na mizo.

"Še po kruh skočim v shrambo." In že je izginila skozi vrata.

V shrambi ji je pogled obstal na pladnju, kjer so bile zložene krvavice. Vse so bile lepo razvrščene v vrsto, tako, kot jih je zložila sinoči, le v spodnji vrsti so tri manjkale. Pavla je malo pomislila, pa ji je bilo takoj vse jasno. Janko in Peter sta prišla v shrambo, ji enostavno ukradla tri krvavice ter jih dala v pečico.

"Čakajta, čakajta, fanta," je govorila v mislih. "Vem, da je to šala, toda kar je preveč, je pa preveč! Srne in ostala divjad naj se pasejo in debelijo na mojih njivah, vidva pa mi bosta za plačilo kradla krvavice. Tako pa ne bo šlo!"

Stopila je v vežo in odvezala Jankov nahrbtnik. Iz njega je vzela obe klobasi, štruco kruha in termovko s čajem, v nahrbtnik pa je spustila precej velik kamen, ki ga je uporabljala za oblaganje zelja, in dve poleni. Nahrbtnik je zavezala in ga potežkala. Z zadovoljstvom je ugotovila, da se zdajšnja teža močno ujema s prejšnjo. Pavla je v shrambi zgrabila pol hleba kruha in odhitela v kuhinjo.

"Kruh imamo shranjen v kleti," je lagala, "pa sem se toliko zamudila."

Odrezali so si vsak rezino in jedli.

"Ja, res okusne krvavice imata," je besedičila Pavla in se komaj premagovala, da se ni zasmejala. Precej boljše so kot naše. Da, to bo držalo, da je lepo zašpiljena in lepo oblikovana krvavica tudi okusna. Res sem vama hvaležna, da sta mi jih prinesla poskusit. Zdaj vsaj vem, kaj je to okusna krvavica."

Ko so pojedli, se je Peter pogladil po obilnem trebuhu: "Joj, so se mi prilegle. Zdaj sem za pol dne preskrbljen."

Zazehal je tudi Janko: "Bova morala kar iti. Še dobre tri ure je do vrha, potem pa nazaj... Ja, ja, noč bo že, ko bova doma."

"Toliko časa?" se je začudila Pavla. "To bosta pa še lačna," je navidezno zaskrbljeno vpraševala.

"O, nič naju ne bo lakota preganjala, saj imava malo v nahrbtniku," ji je razložil Janko.

Poslovila sta se, vzela puški in nahrbtnik ter po ozki gazi nadaljevala pot.

Po treh urah hoje sta prispela na vrh. Bila sta prepotena, utrujena in lačna.

"Daj sem nahrbtnik, da najprej pomalicava," je dejal Peter, ki mu je že močno krulilo v želodcu. Janko je nahrbtnik odvezal in onemel.

"Poglej!" Odprtega je pomolil Petru pred nos. Ta je izvlekel kamen in ga zalučal po bregu navzdol v smeri proti Lovretu. Za njim pa še obe poleni.

"Ta presneta ženščina! Kdo bi si mislil, da je ta Lovreška tako prebrisana – Sva mislila, da jo bova midva navlekla, je pa le ona naju."

Hitro sta zavezala nahrbtnik in jo po bližnjicah lačna ubrala proti domu.

Rojstvo

*Ko se bliža rojstvo,
staršem utrip narašča,
upanje in strah
se pogosto jih polasča.*

*Čim bolj se bliža rok,
več je nervoze in skrbi,
oba zakonca si želita
konec teh morečih dni.*

*Bodoča mamica za pomoč
obrnila bi se tudi na boga,
pa obenem se že spomni,
da moliti več ne zna.*

*Tudi v porodnišnici,
kjer porod se odvija,
mamica stalno toži,
da po celem telesu jo zavija.*

*Šele ko je končano
in babica reče, da imate sina,
takrat mamica je v hipu zdrava
in pozabljena je vsaka bolečina.*

Nagelj

*Nagelj, lepo cvetoč
na oknu mi cvetiš,
res pravi si lepotec,
joj, kako lepo dehtiš.*

*Polepšaj vsako hišo
s svojimi cvetovi,
krasiš veliko stavb
med našimi domovi.*

*Nagelj, ponosen sem na te
in na tvojo vso lepoto,
pa na tvoj vonj,
sploh na tvojo vso krasoto.*